

Львівський національний університет імені Івана Франка

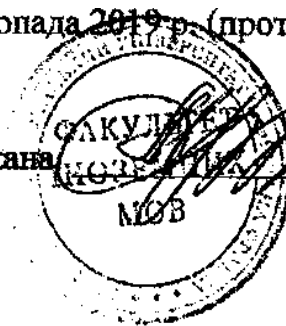
Кафедра класичної філології

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради факультету іноземних мов

28 листопада 2019 р. (протокол № 4)

В.о. декана Кость Г.М.

ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.08 Класичні мови і літератури (переклад включно)
освітньої програми: латинська-старогрецька грецька мова і
література
факультету іноземних мов

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Педагогічна практика з латинської мови є складовою частиною професійної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» до професійно-педагогічної діяльності. Основною метою педагогічної практики є формування у студентів системи необхідних педагогічних вмінь та навичок, фахових здібностей, особистісно-індивідуального стилю поведінки та діяльності, необхідних для майбутньої професії.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

- розширення теоретичних знань із спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, набутих студентами, застосування їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практики;
- формування у студентів психолого-педагогічних та методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі вищої школи;
- вироблення умінь організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методик навчання;
- формування умінь професійного та педагогічного спілкування зі студентською аудиторією;
- виховання у студентів досвіду викладацької роботи, морально - етичних якостей викладача вищої школи, індивідуального творчого стилю педагогічної діяльності, потреби в самоосвіті;
- уміння працювати з епіграфічними джерелами, оволодіти навичками їх датування на підставі особливостей письма, ознайомлення з напрямками та формами їх комплектування, обробки, систематизації, обліку та зберігання, методикою використання епіграфічних джерел у науково-дослідній, навчально-виховній та науково-популяризаторській роботі за професійною спрямованістю.

ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ. БАЗИ ПРАКТИКИ

Згідно навчальних планів *педагогічна практика* з латинської мови студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр проводиться на IV курсі (другий семестр) загальною тривалістю 4 тижні.

Базами проходження *педагогічної практики* студентів є кафедра класичної філології Львівського національного університету імені Івана Франка (бакалавр), кафедра латинської мови Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, загальноосвітні навчальні заклади, де викладаються відповідні дисципліни.

У перший день практики проводиться настановча нарада, на якій студентам повідомляють мету і завдання практики, її тривалість, види і форми діяльності студентів, порядок обліку та оцінювання їхньої роботи. Після закінчення практики студенти повинні подати звітну документацію. Підсумки *педагогічної практики* підводять на засіданні кафедри класичної філології з участю представників навчальних закладів, де студенти проходили педагогічну практику, на якій студенти доповідають про результати своєї діяльності. Керівник практики від факультету інформує адміністрацію Львівського національного університету імені Івана Франка про фактичні терміни початку і закінчення практики, склад груп студентів, які пройшли практику, їх дисципліну, стан охорони праці і протипожежної охорони на базі практики і з інших питань організації та проведення практик.

КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Керівництво практикою здійснює факультетський керівник-методист, керівник-методист від кафедри класичної філології, викладачі навчальних закладів, де відбувається практик.

Обов'язки факультетського керівника-методиста

1. Керівник готує наказ щодо проходження педагогічної практики студентами факультету іноземних мов.
2. Організовує і проводить разом з керівниками з факультету та кафедри педагогіки настановчу нараду з питань проходження педагогічної

практики, на якій перед практикантами ставляться конкретні навчально-педагогічні і виховні завдання, розробляє план проведення практики.

3. Проводить інструктаж з техніки безпеки.
4. Надає методичну допомогу студентам щодо складання індивідуальних планів та оформлення документів.
5. Здійснює поточний і підсумковий контроль проходження педагогічної практики.
6. Визначає характер і змістове наповнення індивідуальних завдань з виробничої практики для кожного зі студентів у погодженні з керівником від бази практики.

Обов'язки кафедрального керівника-методиста

1. Керівник-методист бере участь у настановчому інструктажі студентів на факультеті (перед початком практики) і в засіданні кафедри, де студенти звітують про проходження практики.
2. Допомогає студентам у складанні графіків залікових занять.
3. Проводить консультації з методичних питань, зокрема, вибір методів навчання, аналіз і шляхи подолання труднощів при підготовці занять, помилок і невдач при їх проведенні, організація роботи із студентським колективом.
4. Керівник-методист перевіряє конспекти занять.
5. Відвідує усі заняття студентів-практикантів, бере участь у їх обговоренні, оцінює і виставляє відповідний бал у заліковий лист проходження практики. Спільно з іншими керівниками узгоджує підсумкову оцінку.

Керівник – методист має право:

- не допустити студента-практиканта до практики, якщо він не був присутнім на інструктивній нараді без поважних причин;
- не допустити студента-практиканта до заняття, якщо він не має написаного конспекта чи цей конспект не підписаний керівником;

- не зарахувати заняття, проведеного студентом, якщо на ньому були допущені грубі помилки;
- не допустити студента-практиканта на заняття, якщо він має невідповідний зовнішній вигляд: одяг, зачіску, тощо, що викличе адекватну реакцію студентів і відволікатиме їх від навчальної мети;
- знизити оцінку за практику, якщо документація буде здана із запізненням;

Обов'язки студента-практиканта

1. Студент-практикант зобов'язаний розпочати і завершити практику у визначений термін. Під час практики студент зобов'язаний дотримуватись правил внутрішнього розпорядку.
2. Студент повинен якісно виконувати роботу, передбачену програмою педагогічної практики.
3. Студент повинен підготувати всі необхідні звітні документи згідно вимог і відзвітуватись за виконану роботу.
4. Вчасно пройти медичний огляд і отримати допуск до педпрактики.
5. Бути присутнім на інструктивній нараді, отримати на ній настанови щодо проходження практики.
6. Ознайомитись з програмою педагогічної практики, а також з правилами техніки безпеки.
7. Знати місце проходження практики (день і годину її початку).
8. Разом з керівником скласти графік залікових занять і виховних заходів.
9. Провести кілька пробних занять у різних групах, щоб познайомитись з учнями.
10. Бути присутнім на залікових заняттях свої одногрупників, брати участь у їх обговоренні.
11. Старанно підготувати і успішно провести залікові заняття.
12. Організувати і провести виховний захід.
13. Підготувати і вчасно здати документацію педпрактики.
14. Захистити практику.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

На першому етапі педагогічної практики студенти знайомляться з системою навчально-виховної роботи освітніх закладів, особливостями методичної, наукової та організаційної роботи викладачів, із учнівською/студентською аудиторією, з якою вони будуть проводити навчальні заняття, відвідують заняття викладачів, готують графік проведення залікових занять та інформують керівників практики.

Другий, основний етап, практики включає підготовку планів-конспектів навчальних занять та їх методичного забезпечення. Студенти проводять заняття згідно встановленого графіку. На заняттях студентів-практикантів повинні бути присутні викладачі - керівники практики й викладачі кафедри педагогіки, а також однокурсники. Після кожного проведеного практикантом заняття має проводитись детальне обговорення, яке повинно виявити переваги й недоліки проведеного заняття. На другому етапі виробничої практики передбачені практичні заняття.

На третьому, заключному етапі практики студенти готують звіт про практику і беруть участь у засіданні кафедри. На ньому повинні бути присутні кафедральний керівник-методист, представники кафедр, де здійснювалась практика та груповий керівник від кафедри педагогіки. На звіті про виробничу практику повинен бути присутнім керівник практики.

Під час практики студенти повинні:

1) ознайомитися:

1. з навчально-методичною та науковою роботою навчального закладу, де якій проводиться практика;
2. з програмно-методичним забезпеченням навчальної дисципліни, з якої будуть проводитися заняття практикантом;
3. із специфікою методики роботи викладачів;

2) вивчити:

1. навчальні програми дисципліни, з якої будуть проводитися практичні, заняття;

2. психологічні, вікові та індивідуальні особливості учнів/студентів груп, де будуть проводитися навчальні заняття, стан їх успішності;
3. інтереси й уподобання учнів/студентів з метою організації виховної і позааудиторної роботи;
3) формувати навички й уміння майбутньої діяльності:
  1. відвідувати заняття викладачів;
  2. розробити розгорнутий план-конспект практичного заняття з латинської мови відповідно до робочої навчальної програми;
  3. проводити заняття, в тому числі й два залікових;
  4. відвідувати та брати участь в обговоренні занять своїх колег, написати рецензію на залікове заняття;
5. провести виховний захід;

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

У кінці практики студенти подають такі звітні документи:

1. Письмовий звіт (у довільній формі) про практику.
2. Заповнений заліковий лист проходження практики із відповідними відмітками керівників практики від кафедри і кафедри педагогіки.
3. Конспекти двох залікових занять.
4. Повний конспект виховного заходу.
5. Психолого -педагогічну характеристику.
6. Характеристику викладача- керівника на студента-практиканта.

Підсумки практики і виставлення оцінок здійснюється на засіданні кафедри.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється методистами протягом проходження студентами педагогічної практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів протягом конкретного

періоду. При виставленні диференційованої оцінки студенту враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕДПРАКТИКИ

Термін проходження практики: 4 тижні

№	Вид звітної роботи	Кількість балів
0		
	Проведення залікових занять (2)	25 б. x 2 = 40 б.
	Проведення виховного заходу (1)	10 б.
ЗАХИСТ ПРАКТИКИ (50 Б.)		
	Конспекти залікових занять	10б. x 2 = 20 б.
	Рецензія відвіданого заняття	10 б.
	Психолого-педагогічна характеристика	10 б.
	Захист портфоліо	10 б.
Загальна сума балів		100 б.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Навчальне заняття – 20 балів; Виховний захід - 10 балів

18 – 20 *відмінно*

9 – 10 *відмінно*

14 – 17 *добре*

7 – 8 *добре*

10 – 13 *задовільно*

5 – 6 *задовільно*

0 – 9 *незадовільно*

0 – 4 *незадовільно*

Оцінка «відмінно» (18 – 20 балів; 9 – 10 балів) виставляється за:

- ґрунтовне, осмислене знання навчального матеріалу, його основоположних фактів, понять, світоглядних, моральних ідей;

- уміння визначати мету (навчальну, виховну й розвивальну) як кінцевий результат навчального заняття;
- уміння самостійно планувати заняття, логічно визначати його структуру відповідно до поставлених цілей;
- уміння обирати зміст навчального матеріалу відповідно до мети (навчальної, виховної, розвивальної), особливостей та потреб учнів; логічно, послідовно його структурувати;
- уміння формувати у студентів інтерес до змісту та його розуміння (зв'язок з набутими знаннями учнів, їхнім життєвим досвідом, реальними, практичними ситуаціями, потребами й інтересами);
- уміння повністю виконувати окреслений план навчального заняття, застосовуючи доцільну імпровізацію, творчий підхід, дотримуватися усіх принципів навчання;
- уміння організувати процес навчання як двосторонню, рівноправну взаємодію;
- уміння застосовувати педагогічно доцільні методи навчання як активної пізнавальної діяльності студентів;
- уміння організувати цілеспрямоване педагогічне керівництво процесом навчання;
- уміння налагоджувати та розвивати контакт зі студентами, створювати на занятті доброзичливу й ділову атмосферу;
- уміння застосовувати різні форми навчально-пізнавальної діяльності (індивідуальну, парну, групову, колективну);
- уміння залучати усіх студентів до навчального процесу, організувати дисципліну та регулювати їхню поведінку;
- уміння організувати зворотний зв'язок на уроці, об'єктивне оцінювання знань, умінь та мотивування їхніх оцінок ;
- уміння цілісно аналізувати навчальне заняття відповідно до сучасних вимог.

Оцінка «добре» (14 –17 балів; 7 – 8) виставляється за:

- належний рівень знань навчального матеріалу, його основоположних фактів, понять, світоглядних, моральних ідей;
- уміння визначати мету (навчальну, виховну й розвивальну) як кінцевий результат навчального заняття;
- уміння планувати заняття, логічно визначати його структуру відповідно до поставлених цілей з допомогою керівників педпрактики;
- уміння обирати зміст навчального матеріалу відповідно до мети (навчальної, виховної, розвивальної) та навчальної програми, послідовно його структурувати з допомогою керівників педпрактики;
- уміння формувати у студентів інтерес до деяких тем, проблем змісту навчального матеріалу (зв'язок з набутими знаннями, їхнім життєвим досвідом, реальними, практичними ситуаціями, потребами й інтересами);
- уміння виконувати окреслений план навчального заняття без доцільної імпровізації та творчості, реалізувати деякі принципи навчання;
- уміння застосовувати різноманітні методи навчання, звертаючи більшу увагу на їхню зовнішню сторону;
- прагнення контролювати й регулювати діяльність студентів, скеровувати їх до виконання певних дій;
- здатність виявляти повагу до студентів, прагнення налагоджувати та розвивати контакт з ними, створювати на занятті доброзичливу й ділову атмосферу;
- уміння організовувати об'єктивне оцінювання знань, умінь студентів;
- уміння аналізувати заняття відповідно до окресленого плану та навчальної програми.

Оцінка «добре» виставляється, якщо студент допускає незначні методичні огріхи, відчуває певні труднощі:

- у формулюванні навчальної, виховної, розвивальної мети заняття;
- у виборі й застосуванні змісту навчального предмета відповідно до потреб студентів;
- у стимулюванні пізнавальної діяльності студентів, застосуванні активних й інтерактивних методів навчання;

- в організації процесу навчання як взаємодії зі студентами, під час якої практикант скеровує їх у необхідному напрямі;
- в умінні залучити кожного студента до процесу навчання, застосовувати опосередковані прийоми організації дисципліни, регулювання поведінки студентів;
- у здатності надавати студентам зворотний зв'язок, мотивувати їхні оцінки;
- у вияві творчого підходу до організації навчального заняття.

Оцінка «задовільно» (10-13 балів; 5 –6 балів) виставляється за:

- посередній рівень володіння навчальним матеріалом, допущення помилок у формулюванні визначень, розгляді наукових понять, теорій тощо;
- хаотичне планування навчального заняття, невідповідність його структури, змісту визначеним цілям уроку;
- відсутність налагодження зв'язку між змістом навчального матеріалу та реальним життям студентів;
- організацію процесу навчання лише як односторонньої діяльності – активності практиканта, застосування переважно репродуктивних методів навчання;
- налагодження взаємодії лише з деякими студентами, переважно активними, недостатнє залучення усіх студентів до колективної роботи;
- організація процесу навчання як виклад навчального матеріалу та перевірка рівня його засвоєння;
- оцінювання успіхів студентів без мотивування оцінки.

Оцінка «незадовільно» (0 –9 балів; 0 –4 бали) виставляється, якщо студент:

- проводить навчальне заняття без належної підготовки та наявності конспекту;
- виявляє низький рівень знань навчального матеріалу, допускає грубі помилки у формулюванні наукових понять, теорій, визначень;
- планує навчальне заняття без дотримання загально визнаних вимог до його структури або проводить заняття без попереднього визначення його етапів та змісту;

- здійснює певні порушення в узгодженні теми, мети, типу уроку, змісту навчального матеріалу та методів навчання;
- не організовує усі етапи навчального заняття відповідно до його структури, реалізує лише деякі принципи навчання;
- застосовує стереотипні або різноманітні методи навчання, порушуючи процедуру організації відповідного способу;
- у процесі організації навчання працює лише з деякими студентами;
- не виконує організаційних вимог, вступає у розмови, суперечки зі студентами, що сприяє порушенню дисципліни;
- поверхнево аналізує навчальне заняття.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Шовковий В.М. Методика викладання класичних мов. - К.: Вадекс, 2012.
2. Інформаційні матеріали для проходження педагогічної практики (режим доступу: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/academics/practice>)
3. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності: Навч. посібник – Львів, 2007.
4. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання – К., 2003.
5. Синиця І.О. Педагогічний такт і майстерність вчителя – К., 1981.